

BİREY VE
TOPLUM

KÜLTÜR VE
MİRAS

İNSANLAR,
YERLER VE
ÇEVRELER

ÜRETİM, DAĞITIM
VE TÜKETİM

ETKİN
VATANDAŞLIK

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER ALL IN ONE

→ MAARİF MODELİNE TAM UYUMLU →

DERSROOM LEC YÖNTEMİ İLE
TAM ÖĞRENME SİSTEMİ

MAARİF
MODELİNE
UYUMLU

GEÇMİŞİ
ÖĞREN
GELECEĞİ
ŞEKİLLENDİR

OKUL
YAZILARI

LGS
HAZIRLIK

AÇIK UÇLU
SORULAR

ÇOKTAN
SEÇMELİ
SORULAR

BAĞLAM
TEMELLİ
ÖĞRENME

YENİ NESİL
SORULAR

BECERİ
ODAKLI
KAZANIMLAR

DERSROOM
— AKADEMİ —

www.Dersroom.com

LEC
LEARNING
SYSTEM

GEÇMİŞİ
ANLA
BUGÜNÜ YAŞA
GELECEĞİ
ŞEKİLLENDİR!

HOŞ GELDİNİZ 6. SINIF SOSYAL BİLGİLER ÖĞRENME SİSTEMİ

DAHA
YAŞANABİLİR
BİR TOPLUM
MÜMKÜN!

Yakın çevremizden ülkemize ve dünyaya uzanan yolculukta insanları, mekânları, olayları ve değerleri keşfetmeye hazır mısınız? 6. sınıf Sosyal Bilgiler, seni daha bilinçli, duyarlı ve aktif bir vatandaş olarak geleceğe hazırlar.

BU DERS SANA NELER KAZANDIRIR?

- Geçmiş ve bugünü daha iyi anlamını sağlar.
- Çevreni, ülkeni ve dünyayı tanımana yardımcı olur.
- Farklı insanların yaşamlarına saygı duymanı geliştirir.
- Araştırma, sorgulama ve eleştirel düşünme becerilerini güçlendirir.
- Toplumsal sorunlara duyarlı ve çözüm odaklı olmanı sağlar.
- Daha iyi bir vatandaş olman için gerekli bilgi ve beceriler kazandırır.

6. SINIF ÜNİTELERİ

- 1 Birey ve Toplum
- 2 Kültür ve Miras
- 3 İnsanlar, Yerler ve Çevreler
- 4 Bilim, Teknoloji ve Toplum
- 5 Üretim, Dağıtım ve Tüketim
- 6 Etkin Vatandaşlık
- 7 Küresel Bağlantılar

BU KİTAPTA NELER VAR?

KONU ANLATIMLARI
Her konu adım adım, öğrenci dostu anlatımlarla
HARİTA VE GÖRSEL ANLATIMLAR
Haritalar, grafikler ve görsellerle daha kolay öğrenme
ÖRNEKLER VE ETKİNLİKLER
Konuya uygun etkinlikler ve yaşamla bağlantılı örnekler
AÇIK UÇLU SORULAR
Düşünme ve yorum yapma becerilerini geliştiren sorular
ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR
Kazanım odaklı soru çeşitleri |
GÜNLÜK YAŞAM BAĞLANTILARI
Sosyal bilgiler hayatın içindedir |
BECERİ ODAKLI KAZANIMLAR
Araştırma, analiz, empati, karar verme gibi beceriler |
DEĞERLENDİRME VE ÖLÇME
Ünite sonu değerlendirme soruları |

NEDEN SOSYAL BİLGİLER?

- ✓ Daha bilinçli ve sorumlu bireyler yetiştirir.
- ✓ Toplumsal değerleri ve kültürel mirası tanır.
- ✓ Güncel olayları anlamayı ve yorumlamayı sağlar.
- ✓ Farklı bakış açılarına saygı duymayı öğretir.
- ✓ Daha adil, duyarlı ve yaşanabilir bir toplum için çözüm üretme becerisi kazandırır.

BU KİTAP BİR BAŞLANGIÇTIR LEC sistemi seni geleceğe hazırlar.

BU KİTAP KİMLER İÇİNDİR?

6. sınıf öğrencileri	Soru çözerek öğrenmeyi sevenler
Sosyal konulara meraklı olanlar	Topluma duyarlı bireyler olmak isteyenler
Yaşadığı çevreyi ve dünyayı daha iyi tanımak isteyenler	Gelecekte daha iyi bir toplum için katkı sağlamayı hedefleyenler

DERSROOM
— AKADEMİ —

Her ders daha anlamlı
Her öğrenci daha güçlü!

Geçmişten Geleceğe, Daha İyi Bir Toplum İçin...

www.Dersroom.com
Dersroom Akademi

BİLGİ
DUYARLILIK
SORUMLULUK
DAHA İYİ BİR DÜNYA

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER

BİRLİKTE YAŞAMAK

Daha güçlü bireyler,
daha yaşanabilir bir toplum,
daha aydınlık bir gelecek...

1

GRUPLAR VE ROLLER

Grup

Aile, okul,
arkadaş, komşu,
sivil toplum
grupları...

Rol

Bireyin
gruptaki
yeri ve
görevleri...

Hak

Sahip
olduğumuz
temel haklar...

Sorumluluk

Hem kendimize
hem topluma
karşı
sorumluluklarımız...

Zamanla
Değişim

Gruplar,
roller, hak ve
sorumluluklar
zamanla
değişir...

2

KÜLTÜREL BAĞLAR VE MİLLİ DEĞERLER

Dil

Düşünce ve
duygularımızın
en güçlü
aracıdır.

Din

Ortak
değerlerimizi
güçlendirir.

Tarih

Geçmişimiz
bugünüme
ışık tutar.

Sanat

Kültürümüzü
güzelleştirir,
renk katar.

Gelenek
Görenek

Toplumsal
bağlanımızı
güçlendirir.

Millî Değerler

Birlik ve
Beraberlik

3

TOPLUMSAL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorunu
Fark Et

Çevremizdeki
sorunları
gözlemle.

Nedenleri
Belirle

Sorunun
kaynaklarını
araştır.

Farklı Görüşleri
Dinle

Farklı bakış
açılarına saygı
duy.

Çözüm Üret

Uygulanabilir
fikirler geliştir.

Gözüm Üret

Fikirleri tartış
ve değerlendir.

Müzakere Et

Ortak Çözüm

Herkes için
uygun çözümü
belirle.

ANAHTAR
KAVRAMLAR

birlik ve beraberlik

dil

din

gelenek-görenek

grup

hak

kültür

millî değer

rol

sanat

sorumluluk

tarih

toplum

Grup Nedir?

Ortak bir amaç, ilgi ya da ihtiyaç etrafında bir araya gelen insan topluluğudur.

HEPİMİZ FARKLI GRUPLARIN İÇİNDEYİZ

Bir insan aynı anda birden fazla gruba dâhil olabilir ve her grupta farklı bir rol üstlenebilir.

Rol Nedir?

Bir grubun içinde üstlendiğimiz görev, sorumluluk ve davranış biçimidir.

Aile

Rolüm:
Çocuk / Kardeş

Okul

Rolüm:
Öğrenci / Sınıf Üyesi

Arkadaş Grubu

Rolüm:
Arkadaş

Spor Takımı

Rolüm:
Orta Saha Oyuncusu

Müzik Grubu

Rolüm:
Gitarist

Kulüp

Rolüm:
Kulüp Üyesi

Farklı gruplar, farklı roller...
Hepsi beni ben yapar.

6. Sınıf Öğrencisi
Ben

GRUP • ROL • HAK • SORUMLULUK

Birlikte yaşamak, farklı gruplarda farklı roller üstlenmeyi, hem haklarımızı hem de sorumluluklarımızı bilmeyi gerektirir.

GRUP

Ortak bir amaç veya ortak bir özellik etrafında bir araya gelen insanlardır.

ROL

Grup içinde bireyin üstlendiği görev ve konumdur.

HAK

Bireyin yararlanabileceği olanaklardır.

SORUMLULUK

Üstlendiği role bağlı olarak yerine getirmesi gerekenlerdir.

GERÇEK YAŞAMDAN ÖRNEKLER

Grup

Rol

Hak

Sorumluluk

Çocuk
(Kardeş)

Düşüncesini
ifade etmek

Görev
paylaşımına
katılmak

Öğrenci
(Sınıf Üyesi)

Eğitim
almak

Ders
sorumluluklarını
yerine getirmek

Oyuncu
(Orta Saha
Oyuncusu)

Etkinliğe
katılmak

Takım
kurallarına
uymak

Her grup, bize farklı roller kazandırır. Bu roller, belirli **haklardan** yararlanmamızı ve **sorumluluklarımızı** yerine getirmemizi gerektirir.

AİLE

Anne, baba ve çocuklardan oluşan en temel grubumuzdur.

Ailedeki Rollerimiz

- Çocuk
- Kardeş

AİLE

İLK GRUBUMUZ

İLK ROLLERİMİZ

İlk sosyal deneyimlerimizi aile içinde kazanırız.

AKRABA GRUBU

Aynı soydan gelen, aralarında akrabalık bağı bulunan insanlardır.

Akrabalık Rollerimiz

- Torun
- Yeğen
- Kuzen
- Teyze/Hala
- Amca/Dayı

AİLE İÇİNDE KAZANDIĞIMIZ DEĞERLER

SAYGI

Birbirimizin düşünce ve duygularına değer veririz.

DÜRÜSTLÜK

Doğruyu söyler, güvenilir davranırız.

PAYLAŞMA

Mutluluğumuzu, zamanımızı ve ihtiyaçlarımızı paylaşıyoruz.

DAYANIŞMA

Zor zamanlarda birbirimize destek oluruz.

SORUMLULUK

Aile içindeki görevlerimizi yerine getiririz.

AİDİYET

Ailemizin bir parçası olduğumuzu hissederiz.

OKUL, ARKADAŞLIK VE SOSYAL GRUPLAR

Birlikte
öğrenir,
birlikte gelişir,
daha güçlü bir
toplum oluştururuz.

1

**ARKADAŞ GRUBU
BİRLİKTE DAHA GÜÇLÜYÜZ**

Paylaşma

Birlikte
paylaşırız.

Empati

Arkadaşlarımızın
duygularını
anlarız.

İletişim

Düşüncelerimizi
rahatça
paylaşırız.

**Birlikte
Hareket Etme**

Ortak hedefler
için iş birliği
yapılır.

2

**OKUL
ÖĞRENİR, SORUMLULUK ALIRIZ**

Öğrenci

Bilgi edinir,
kurallara uyar,
kendini geliştirir.

Sınıf Başkanı

Temsil eder,
iletişimi sağlar,
sınıfın düzenine
katkı sunar.

Nöbetçi

Sınıfın temizliğine
ve düzenine
katkıda bulunur,
sorumluluk alır.

3

**SOSYAL ETKİNLİK GRUPLARI
YENİ BECERİLER, YENİ DENEYİMLER**

Sporcu

Disiplinli olur,
sağlıklı yaşam alışkanlığı
kazanır, takım ruhunu geliştirir.

Müzik Grubu Üyesi

Yeteneklerini keşfeder,
üretici olur, kendini ifade eder.

Kulüp Üyesi

İlgi alanlarını geliştirir,
yeni beceriler kazanır,
topluma katkı sağlar.

Farklı gruplar, farklı becerilerimizi geliştirir.

**İletişim
becerisi**

**İş birliği
yapma**

Liderlik

**Sorumluluk
alma**

Yaratıcılık

Empati

**Sosyal
katılım**

**Problem
çözme**

İnsan hayatı boyunca farklı gruplara dâhil olur ve her dönemde farklı roller üstlenir.

ROLLERİMİZ ZAMAN İÇİNDE DEĞİŞİR

Yeni bir rol kazanmak bütün eski rollerin sona erdiği anlamına gelmez. Bazı roller devam eder, bazıları birleşir bazıları da değişir.

ÇOCUKLUK

GENÇLİK

ÜNİVERSİTE DÖNEMİ

ÇALIŞMA HAYATI

YÖNETİCİ / GÖNÜLLÜLÜK

AİLE KURMA

Çocuk / Kardeş

Öğrenci /
Takım Oyuncusu /
Arkadaş

Üniversite Öğrencisi /
Kulüp Üyesi /
Gönüllü

Çalışan /
Meslek Sahibi

Yönetici /
Gönüllü /
Toplum Üyesi

Ebeveyn /
Aile Bireyi /
Toplum Üyesi

**GRUPLARIM
DEĞİŞEBİLİR.**

• Aile
• Akraba grubu
• Oyun grubu

• Aile
• Okul
• Arkadaş grubu
• Spor takımı

• Aile
• Üniversite
• Kulüp / Gönüllü grubu
• Arkadaş grubu

• Aile
• İş ortamı
• Meslek grubu

• Aile
• İş ortamı
• Gönüllü kuruluşlar
• Toplum grupları

• Aile
• Meslek grubu
• Toplum grupları
• Akraba grubu

**ROLLERİM
DEĞİŞEBİLİR.**

• Çocuk
• Kardeş

• Öğrenci
• Takım oyuncusu
• Arkadaş

• Üniversite öğrencisi
• Kulüp üyesi
• Gönüllü

• Çalışan
• Meslek sahibi
• Ekip üyesi

• Yönetici
• Gönüllü
• Toplum lideri

• Ebeveyn
• Mentor
• Toplum üyesi

**ROL DEĞİŞTİKÇE
HAK VE
SORUMLULUKLARIM
DA DEĞİŞEBİLİR.**

• Korunma hakkı
• Eğitim hakkı
• Aileye karşı sorumluluklar

• Eğitim hakkı
• Etkinliklere katılma
• Zaman yönetimi
• Ders sorumlulukları

• Yükseköğrenim hakkı
• Karar verme
• Kendi yaşamından sorumluluk

• Çalışma hakkı
• Mesleki sorumluluklar
• Topluma katkı

• Yönetme sorumluluğu
• Topluma hizmet
• Örnek olma

• Aile kurma hakkı
• Çocuklara karşı sorumluluk
• Toplum için sorumluluk

Yeni roller, yeni deneyimler ve yeni sorumluluklar getirir.
Ancak yeni bir rol kazanmak, geçmişteki rollerimizin tamamen bittiği anlamına gelmez.

Bazı rollerimiz zamanla değişir, bazıları ise hayatımız boyunca devam eder.

MİLLÎ KÜLTÜR

BİZİ BİRBİRİMİZE BAĞLAR

Kültür, bir toplumu diğer toplumlardan ayıran, onu özel kılan değer, inanç, bilgi, davranış ve yaşam biçimlerinin toplamıdır.

Millî kültür, geçmişten bugüne ortak birikimimizdir ve bizi birbirimize bağlar, toplum olarak daha güçlü olmamızı sağlar.

DİL

Düşüncelerimizi aktarır, bizi birbirimize bağlar. Ortak iletişim aracımızdır.

DİN

İnançlarımız, değerlerimiz ve davranışlarımızı şekillendirir. Toplumsal dayanışmayı güçlendirir.

TARİH

Geçmişten gelen deneyimlerimizdir. Ortak geçmişimiz bugünkü birlik ve beraberliğimizin temelini oluşturur.

SANAT

Duygu ve düşüncelerimizi güzel bir şekilde ifade etmemizi sağlar. Ortak zevklerimiz ve kültürel birikimimizi zenginleştirir.

GELENEK VE GÖRENEK

Kuşaktan kuşağa aktarılan yaşam biçimimizdir. Bayramlar, düğünler, misafirperverlik, yardımlaşma, komşuluk gibi davranışlar toplumsal bağlarımızı güçlendirir.

MİLLÎ KÜLTÜR

KÜLTÜREL BAĞLAR

Ortak değerlerimiz bizi birbirimize bağlar.

ORTAK DEĞERLER

Saygı, sevgi, hoşgörü, dayanışma, yardımlaşma...

MİLLÎ KİMLİK

Ortak geçmiş, dil, değer ve yaşam biçimimiz millî kimliğimizi oluşturur.

TOPLUMSAL BİRLİK VE BERABERLİK

Millî kültürümüz sayesinde daha güçlü, daha dayanışmacı bir toplum oluruz.

Kültürümüz ortak geçmişimiz, ortak geleceğimizdir.

Birlikte daha güçlü bir Türkiye

Dil, sadece iletişim aracı değil; bir milletin tarihini, duygularını, düşüncelerini ve kültürünü taşıyan en güçlü köprüdür.

DİL:

GEÇMİŞTEN GELECEĞE KÜLTÜR KÖPRÜSÜ

Türkçemiz, geçmişimizden aldığımız kültürel mirası bugüne taşır, bizden sonraki kuşaklara aktarır ve millî kimliğimizi güçlendirir.

Türküler

Duygularımızı ve yaşam biçimimizi anlatır.

Şiirler

Duygu ve düşüncelerimizi güzel bir dille ifade eder.

Destanlar

Tarihimizdeki kahramanlıkları ve ortak değerlerimizi gelecek kuşaklara taşır.

Atasözleri

Hayat tecrübelerimizi kısa ve özlü sözlerle aktarır.

Deyimler

Dilimizi zenginleştirir, düşüncelerimizi daha etkili anlatmamızı sağlar.

Günlük Dil

Günlük yaşamda birbirimizle anlaşmamızı, iletişim kurmamızı sağlar.

DİL

GEÇMİŞ KUŞAK

Atalarımızın bilgi, deneyim, değer ve kültürel birikimi dilimizde yaşamaya devam eder.

BUGÜNKÜ KUŞAK

Dilimizi kullanarak hem geçmişten gelen kültürel mirası öğrenir hem de kendi duygu ve düşüncelerimizi ifade ederiz.

GELECEK KUŞAK

Dilimizin zenginliğini koruyarak kültürel mirasımızı geleceğe taşır, daha güçlü bir Türkiye inşa ederiz.

Dil, ortak duygu, düşünce ve kültürel birikimin
kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlar.

Tarih, geçmişte yaşanmış olayları, insanları ve eserleri öğrenmemizi sağlayan en önemli kaynağımızdır.

TARİH: ORTAK HAFIZAMIZ

Tarihimiz, bizi bugün biz yapan deneyimleri, değerleri ve ortak hatıraları gelecek kuşaklara aktarır.

TARİHİ OLAYLAR

Toplumumuzun birlikte yaşadığı önemli olaylar, ortak hafızamızı oluşturur.

TARİHİ KİŞİLER

Tarihi kişiler; cesaretleri, fikirleri ve hizmetleriyle bize örnek olur, ortak değerlerimizi güçlendirir.

TARİHİ ESERLER

Tarihi eserler, geçmişimizden günümüze ulaşan somut izlerdir. Kültürel mirasımızdır.

ORTAK HATIRALAR

Paylaştığımız sevinçler, zorluklar ve mücadeleler ortak hatıralarımızı oluşturur.

GEÇMİŞİMİZİ TANIRIZ

Tarihi olayları, kişileri, eserleri ve ortak hatıraları öğreniriz.

ORTAK AİDİYET VE MİLLİ KİMLİK GELİŞİR

Ortak geçmişimiz, ortak değerlerimiz ve kültürel mirasımız sayesinde kendimizi aynı millete ait hissederiz.

BİRLİK DUYGUSU GÜÇLENİR

Ortak tarihimiz, toplum olarak birlikte hareket etmemizi, dayanışmamızı sağlar.

DAHA GÜÇLÜ BİR TOPLUM

Tarih bilinci, geleceğe daha sağlam adımlarla ilerlememize yardımcı olur.

Geçmişimizi bilmek, geleceğimizi daha sağlam inşa etmemizi sağlar.

Ortak tarihimiz, ortak değerlerimiz ve ortak hedeflerimiz bizi daha güçlü bir millet yapar.

Sanat, bir milletin yaşamını, duygularını, inançlarını ve değerlerini farklı şekillerde anlatan kültürel bir ifadedir.

SANAT

KÜLTÜRÜMÜZÜ ANLATIR

Sanat, milletimizin duygu, düşünce, inanç, yaşam biçimi ve değerlerini geleceğe taşıyan önemli bir **kültür unsurudur**.

Halk oyunları, müzik, el sanatları, mimari ve motifler, kültürümüzü tanımamızı, anlamamızı ve geleceğe aktarmamızı sağlar.

EL SANATLARI

Çini, seramik, bakırcılık, halı ve kilim dokumacılığı gibi el sanatları, kültürümüzün estetik anlayışını, yaşam biçimini ve değerlerini yansıtır.

MİMARİ

Camiler, köprüler, hanlar, kervansaraylar, kaleler ve konutlar, geçmişten günümüze mimari birikimimizin ve medeniyetimizin izlerini taşır.

HALK OYUNLARI

ERZURUM BARI

Yiğitlik ve kahramanlık

Figür
(Hareketler)

Ritim

Giyim
(Kıyafet)

Müzik
(Ezgi)

Yöresel
kültür ve
değerler

→ Halk oyunları, figürleri, ritmi, giyimi ve müziğiyle yörenin – kültürünü, tarihini ve değerlerini anlatır.

MÜZİK

Türküler, bize yaşanmış olayları, sevinçleri, acıları, özlemleri ve hayatın farklı yönlerini anlatır; kültürel belleğimizi canlı tutar.

MOTİFLER

Kilim ve halı motifleri, doğayı, inançları, yaşamı ve değerleri simgeler. Her motif, kültürümüzün zenginliğini ve anlam dünyasını yansıtır.

Sanat, milletimizin duygu ve düşüncelerini ifade etmemizi sağlar.

Kültürel değerlerimizi korur ve yaşatır.

Toplumsal birlik ve beraberliğimizi güçlendirir.

Sanat, geçmişimizle bugünümüz arasında bir köprü kurar ve kültürümüzü gelecek kuşaklara aktarır.

GELENEK

Kuşaktan kuşağa aktarılan, uzun yıllardır sürdürülen ve toplum tarafından benimsenmiş köklü uygulamalardır.

GELENEK VE GÖRENEKLER: KÜLTÜRÜN YAŞAYAN YÜZÜ

Gelenek ve görenekler, milletimizin değerlerini kuşaktan kuşağa aktararak toplumsal yaşamımızı güçlendirir.

GÖRENEK

Toplumda eskiden beri görüldüğü biçimde sürdürülen davranış, tutum ve alışkanlıklardır.

DÜĞÜN

Ailelerin ve akrabaların bir araya geldiği, sevinçlerin paylaşıldığı, geleneksel bir kutlamadır.

ASKER UĞURLAMA

Vatan sevgisi, birlik ve beraberlik duygularının yaşandığı önemli bir gelenektir.

TAZİYE

Üzüntülerin paylaşıldığı, dayanışma ve yardımlaşma duygularının güçlendiği bir görenektir.

İFTAR

Ramazan ayında birlik, beraberlik ve paylaşma kültürünü yaşatan önemli bir görenektir.

MİSAFİRLİK

Misafiri ağırlamak, saygı ve sevgi göstermeye dayanan köklü bir gelenektir.

BAYRAM ZİYARETİ

Bayramlarda büyükleri ziyaret etmek, aile ve akrabalık bağlarını güçlendiren önemli bir görenektir.

GELENEK VE GÖRENEKLER

Sevgi

Saygı

Hoşgörü

Yardımlaşma

TOPLUMSAL BİRLİK

Gelenek ve göreneklerimiz, insanları birbirine yaklaştırır, aralarında güçlü bağlar kurar ve toplumumuzun daha sağlam olmasını sağlar.

Gelenek ve görenekler, kültürel kimliğimizi korur, bizi biz yapan değerleri yaşatır ve gücümüzü geleceğe taşır.

Zimem defteri, Türk toplumunda yüzyıllardır var olan yardımlaşma ve dayanışma kültürünün en güzel örneklerinden biridir.

YARDIMLAŞMANIN TARİHİ ÖRNEĞİ: ZİMEM DEFTERİ

Zimem, ihtiyaç sahiplerinin borçlarının, onları tanımadan ve onların onurunu koruyarak ödemesidir.

1

MAHALLE BAKKALINDAKİ BORÇLAR

Mahalle bakkalı, ihtiyaç sahibi insanların aldığı ürünleri veresiye defterine yazar.

2

HAYIRSEVER ZİMEM DEFTERİNDEN BORÇ SEÇER

Hayırsever bir kişi, bakkala giderek zimem defterindeki borçları inceler ve ödemek istediği borçları seçer.

3

BORCU İHTİYAÇ SAHİBİNİ TANIMADAN ÖDER

Hayırsever, seçtiği borçları bakkala öder. Borcun kime ait olduğunu sormaz; ihtiyaç sahibini tanımaz. Böylece onların onuru korunur.

4

YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA GÜÇLENİR

İhtiyaç sahibi insanlar, borçlarının ödendiğini öğrendiğinde sevinir. Toplumda yardımlaşma, dayanışma ve güven duygusu güçlenir.

İhtiyaç sahiplerine ulaşır.

Onların onurunu korur.

Toplumsal dayanışmayı güçlendirir.

Daha güçlü ve kardeşlik duygusuna sahip bir toplum oluşur.

GEÇMİŞ

Osmanlı döneminde uygulanan zimem defteri, yardımlaşma ve dayanışma kültürümüzün önemli bir örneğidir.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

Zimem defteri uygulaması, farklı biçimlerde günümüzde de yaşamaya devam etmektedir. İhtiyaç sahiplerine destek olmak ile dayanışma kültürümüz sürdürülmektedir.

GÜNÜMÜZ

Günümüzde de gıda yardımları, burslar, sosyal destek projeleri ve çeşitli dayanışma faaliyetleriyle ihtiyaç sahiplerine destek olunmaktadır.

Nevruz, doğanın yenilenmesini, umudu, bereketi ve birlikte yaşamayı simgeleyen köklü bir kültür bayramıdır.

NEVRUZ

ORTAK KÜLTÜR, ORTAK SEVİNÇ

Baharın gelişi, toprağın uyanışı ve insanların ortak sevinçle buluştuğu kadim bir kültür mirasıdır.

Nevruz, yüzyıllardır Türkistan'dan Anadolu'ya uzanan kültür coğrafyamızda, çeşitli topluluklar tarafından kutlanır.

TÜRKİSTAN

ANADOLU

BAHARIN GELİŞİ

Kışın ardından doğa canlanır, ağaçlar çiçek açar, hayat yeniden başlar. Nevruz, baharın gelişini müjdelir.

TOPRAĞIN UYANIŞI

Toprak bereketlenir, yeni ürünlerin umudu filizlenir, Nevruz, üretimi, emeği ve bereketi simgeler.

ORTAK KUTLAMA

Farklı bölgelerde, farklı topluluklar tarafından coşkuyla kutlanır. İnsanlar sevinçlerini paylaşır, kardeşlik duygusu güçlenir.

TÜRKİSTAN – ANADOLU KÜLTÜR COĞRAFYASI

Nevruz, Türkistan'dan Anadolu'ya uzanan geniş bir kültür coğrafyasında ortak bir değer olarak yaşatılır.

Sevgi

Saygı

Hoşgörü

Yardımlaşma

Ortak kültürel miras, insanları ortak duygu ve değerler etrafında buluşturur.

Birlik ve Beraberlik

Dini bayramlar,
inançlarımızın bizi
birbirimize
bağlayan değerlerini
yaşatmamızı sağlar.

BAYRAMLAR BİZİ BİR ARAYA GETİRİR

Bayramlar, insanlar arasındaki sevgi, saygı ve
kardeşlik duygularını güçlendirir; toplumumuzu
daha da bir araya getirir.

Millî bayramlar,
ortak tarihimizden
aldığımız güçle
bağımsızlığımızı,
vatan sevgimizi ve
birlik duygumuzu
pekiştirir.

DİNÎ BAYRAMLAR

Sevgi, paylaşma ve kardeşliği güçlendirir.

ZİYARET

Aile büyüklerimizi,
akrabalarımızı ve
komşularımızı ziyaret ederiz.

PAYLAŞMA

İhtiyaç sahipleriyle
sevinçlerimizi paylaşır,
yardımlaşırız.

DARGINLARIN BARIŞMASI

Kırgınlıkları geride
bırakır, dargın olanlar
barışır.

DAYANIŞMA

Toplumda yardımlaşma
ve dayanışma duygusu
güçlenir.

Dini bayramlar, insanların birbirine daha yakın olmasını sağlar,
merhamet ve paylaşma duygularını artırır.

MİLLÎ BAYRAMLAR

Ortak tarihimiz ve vatan sevgimiz etrafında birleşmemizi sağlar.

ORTAK TARİH

Tarihimizdeki önemli
olayları ve kahramanlarımızı
hatırlarız.

BAĞIMSIZLIK

Bağımsızlığımızın
önemini daha iyi anlarız
ve özgürce yaşamamızın
değerini kavrarız.

VATANSEVERLİK

Ülkemize, milletimize
karşı sorumluluk
duygularımız
güçlenir.

ORTAK AİDİYET

Farklı bölgelerden,
farklı kültürlerden
insanlar olarak aynı
duygular etrafında birleşiriz.

Millî bayramlar, ortak değerlerimizi hatırlatır,
vatan sevgimizi ve birlik duygumuzu güçlendirir.

TOPLUMSAL BİRLİK VE BERABERLİK

Bayramlar,
sevgiyi, saygıyı,
hoşgörüyü ve
yardımlaşmayı artırır.

Farklılıklarımız
zenginliğimizdir.
Bayramlar, bu zenginliği
daha güçlü bir
topluma dönüştürür.

MİLLÎ DEĞERLERİMİZ

BİRLİĞİMİZİN GÜCÜ

Millî değerlerimiz, tarihimizden, kültürümüzden ve ortak yaşam deneyimlerimizden beslenir. Bizi biz yapan en önemli güçtür.

Kültürel bağlar değerleri aktarır.

Aile, tarihî miras, gelenek ve görenekler, dil, sanat, bayramlar ve ortak yaşam deneyimleri değerlerimizi nesilden nesile taşır.

Değerler davranışlarımızı yönlendirir.

Millî değerlerimiz, günlük hayatımızda doğru ve faydalı davranışlar sergilememize rehberlik eder.

Toplumsal dayanışma ve birlik güçlenir.

Ortak değerler etrafında kenetlenerek daha huzurlu, daha güvenli ve daha güçlü bir toplum oluştururuz.

Her yaşadığımız sorun toplumun tamamını ya da geniş bir bölümünü etkiler mi? Hayır. O hâlde her sorun toplumsal sorun değildir.

HER SORUN TOPLUMSAL SORUN MUDUR?

Toplumsal sorunları tanımak ve çözmek, daha yaşanabilir bir toplum için hepimizin ortak sorumluluğudur.

BİREYSEL SORUN

Az sayıda kişiyi etkiler; çözümü çoğunlukla bireyseldir.

Kimi etkiler?

Genellikle tek bir kişiyi ya da çok az kişiyi etkiler.

Çözüm nasıl olur?

Daha çok bireyin kendi imkânlarıyla çözülür.

ÖRNEK

Bir kişinin aracının bozulması bireysel bir sorundur.

NASIL ANLARIZ?

Etkilenen kişi sayısı

Az sayıda kişi

Toplumsal önemli bir bölümü

Etki alanı

Sınırlı

Geniş

Çözüm şekli

Bireysel çaba

Ortak hareket

Süreklilik

Genellikle geçici

Çoğu zaman uzun süreli

TOPLUMSAL SORUN

Toplumsal önemli bir bölümünü etkiler; çözüm için ortak hareket gerekir.

Kimi etkiler?

Toplumsal önemli bir bölümünü etkiler.

Çözüm nasıl olur?

Devlet, toplum ve bireylerin birlikte hareket etmesi gerekir.

ÖRNEK TOPLUMSAL SORUNLAR

Çevre kirliliği (toprak, su, atıklar)

Hava kirliliği

Doğal afetlerin sonuçları (deprem, sel, yangın vb.)

Yoğun göçün oluşturduğu sorunlar (barınma, eğitim, iş, uyum vb.)

Salgınlar (toplum sağlığını tehdit eder.)

Bireysel sorunlar bireyin hayatını etkiler ve çoğunlukla bireysel olarak çözülür.

Toplumsal sorunların çözümü, ortak sorumluluk ve birlikte hareket etmeyi gerektirir.

Toplumsal sorunları çözmek, daha sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir bir toplum oluşturur.

TOPLUMSAL SORUNU KÖKÜNDEN ANLAYALIM

Toplumsal sorunları sadece gördüğümüz sonuçlardan değil, nedenleriyle birlikte değerlendirmeliyiz.

Bir sorunu kökünden anlamak, etkili ve kalıcı çözümler üretmek için önemlidir.

Sorunların nedenlerini belirlemeden yalnızca sonuçlarla mücadele etmek, kalıcı çözümler üretmemizi zorlaştırır.

Kirli çevre

SONUÇLAR
(Dallar)

Doğal yaşamın zarar görmesi

Sağlık sorunları

SORUN
ÇEVRE
KİRLİLİĞİ

Yaşam kalitesinin düşmesi

Çevre kirliliği, toplumun önemli bir bölümünü etkileyen ve çözüm için ortak hareket gerektiren bir toplumsal sorundur.

NEDENLER
(Kökler)

Bilinçsiz tüketim

Gereksiz ve aşırı tüketim, çok fazla atık oluşmasına neden olur.

Atıkların ayrıştırılmaması
Geri dönüştürülebilecek atıklar ayrıştırılmadığında çevreye zarar verir.

Çevreye karşı duyarsızlık
Çevreyi koruma konusunda yeterli bilinç ve sorumluluk gösterilmemesi kirliliği artırır.

Etkili çözüm için yalnız sonucu değil, sorunun nedenlerini de belirlemeliyiz.

Toplumsal yaşamda sorunlara farklı gözlerle bakmak, daha adil, daha etkili ve kalıcı çözümler bulmamıza yardımcı olur.

BİR SORUNA FARKLI GÖZLERLE BAKMAK

Aynı sorun, farklı kişiler tarafından farklı şekilde görülebilir. Herkesin bakış açısı kendi ihtiyaç ve deneyimlerinden etkilenir.

Farklı görüşleri dinlemek, empati kurmak ve gerekçeleri değerlendirmek toplumsal sorunların çözümünde önemlidir.

ÖĞRENCİ

- Okula giderken çöp kokusu beni rahatsız ediyor.
- Daha **temiz ve sağlıklı** bir ortamda yaşamak istiyorum.
- Geri dönüşüm kutularının artırılmasını ve **çevre bilincinin** geliştirilmesini istiyorum.

MAHALLE SORUNU

Sokaklardaki çöp birikmesi ve çevre kirliliği

MAHALLE SAKİNİ

- Çöplerin zamanında toplanmaması mahallemizin **görünümünü bozuyor**.
- Yaz aylarında **kötü koku** ve **haşere**ler artıyor.
- Daha düzenli temizlik ve daha sık çöp toplama istiyorum.

BELEDİYE ÇALIŞANI

- Mahallemizdeki **çöp miktarı** son dönemde arttı.
- Herkesin **çöp saatlerine uyması** ve **atıkları ayrıştırması** gerekiyor.
- Daha fazla ekip ve uygun ekipmanla daha etkili hizmet sunabiliriz.

FARKLI GÖRÜŞ ≠ YANLIŞ GÖRÜŞ

Farklı görüşler, sorunu daha iyi anlamamızı ve daha kapsamlı çözümler üretmemizi sağlar.

ESNAF

- Dükkanımın önündeki çöpler **müşterilerimi olumsuz** etkiliyor.
- Çevre temiz olursa mahallemiz **daha canlı ve güvenli** olur.
- Herkesin kurallara uyması ve düzenli denetim yapılması gerekiyor.

NASIL BİR YOL İZLEYELİM?

1

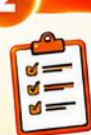
Dinle

Tüm paydaşların görüşlerini dikkatle dinleyelim.

2

Karşılaştı

Görüşleri karşılaştıralım, benzer ve farklı noktaları belirleyelim.

3

Ortak ve farklı yönleri bul

Herkesin ortaklaştığı noktalar ve farklı ihtiyaçlar nelerdir, tespit edelim.

4

Gerekçeyi değerlendir

Her görüşün gerekçelerini değerlendirerek daha adil ve etkili çözümler geliştirelim.

Sorunları doğru anlamak, farklı görüşleri dikkate almak ve ortak çözümler üretmek daha yaşanabilir bir toplum için önemlidir.

SÖZ DİNLE
DÜŞÜN
TARTIŞ
ÇÖZÜM ÜRET

ÇÖZÜM ÜRETMEKTEN MÜZAKEREYE

Toplumsal sorunlara kalıcı çözümler bulmak farklı görüşleri dinlemeyi, birlikte düşünmeyi ve müzakere etmeyi gerektirir.

Müzakere, farklı görüşlerin bir araya geldiği, saygı çerçevesinde ortak çözüm arama sürecidir.

DAHA TEMİZ,
DAHA GÜZEL
BİR MAHALLE
İÇİN BİRLİKTE

1

Sorunu belirle

- Çözüme ihtiyaç duyulan sorunu açık ve net bir şekilde belirleyelim.

2

Nedenlerini araştır

- Sorunun ortaya çıkma nedenlerini farklı kaynaklardan araştırarak belirleyelim.

3

Farklı görüşleri dinle

- Sorundan etkilenen farklı kişilerin görüşlerini dikkate alarak dinleyelim ve anlayalım.

4

Çözüm seçenekleri üret

- Soruna yönelik farklı çözüm önerileri geliştirelim.

İYİ BİR ÇÖZÜM NASIL OLMALIDIR?

✓ Adil olmalıdır.

✓ Uygulanabilir olmalıdır.

✓ Sorunun nedenine yönelik olmalıdır.

✓ Ortak yararı gözetmelidir.

Birlikte çözüm ürettiğimizde daha temiz, daha sağlıklı ve daha yaşanabilir bir çevre oluştururuz.

5

Her çözümün gerekçesini değerlendir

Çözüm	Gerekçe / Etkisi
Daha fazla çöp kutusu	✓ Atıkların toplanmasını kolaylaştırır.
Geri dönüşüm çalışması	✓ Atık miktarını azaltır, çevreyi korur.
Farkındalık etkinliği	✓ Davranış değişikliği sağlar.

- Önerdiğimiz her çözümün gerekçelerini, olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirelim.

6

Müzakere et

- Farklı görüşleri saygıyla paylaşalım, karşılıklı dinleyerek müzakere edelim.

7

Farklı görüşleri dikkate alarak öneriyi geliştir

- Gelen öneri ve eleştirileri dikkate alarak çözüm önerimizi daha kapsamlı ve etkili hale getirelim.

8

Ortak ve uygulanabilir çözüme ulaş

- Farklı görüşleri birleştirerek, ortak ve uygulanabilir bir çözüme ulaşalım.

Farklı görüşler bir zenginliktir.
Birlikte düşünmek, daha iyi ve kalıcı çözümler üretmemizi sağlar.

1. BİREY VE GRUP

Toplum, farklı gruplarda bir araya gelen bireylerden oluşur. Her grubun içinde rollerimiz, haklarımız ve sorumluluklarımız vardır.

GRUP

Ortak amaç ve çıkarlar için toplanan insanlardır.

ROL

Grup içinde üstlendiğimiz görev ve davranışlardır.

HAK ↔ SORUMLULUK

Sahip olduğumuz imkan ve güvencelerdir.

Üstlendiğimiz görevlerdir.

ZAMANLA DEĞİŞİM

Gruplar, roller, haklar ve sorumluluklar zamanla değişebilir.

2. KÜLTÜR VE TOPLUM

Ortak kültürümüz, bizi biz yapan değerleri oluşturur ve toplum olarak birbirimize bağlar.

MİLLÎ DEĞERLER

Toplumumuzu bir arada tutan ortak duygu ve ilkelerdir.

MİLLÎ KİMLİK

Ortak tarih, kültür, değer ve ülküler etrafında oluşan aidiyet duygusudur.

BİRLİK VE BERABERLİK

Ortak değerlerimiz sayesinde daha güçlü bir toplum oluruz.

BİRLİKTE YAŞAMAK BÜYÜK SENTEZ

Rollerimizin gereğini yerine getirmek, ortak kültür ve değerlerimizi yaşatmak, toplumsal sorunların çözümünde sorumluluk almak ve farklı görüşlerle uzlaşabilmektir.

3. SORUN VE ÇÖZÜM

Toplumsal sorunlar, hepimizi etkiler. Bu sorunların çözümünde farklı bakış açılarını dikkate almak, müzakere etmek ve ortak çözümler üretmek gerekir.

1

SORUNU BELİRLE

Toplumsal karşılaştığı sorunu net şekilde tanımlayalım.

2

NEDENLERİNİ ARAŞTIR

Sorunun ortaya çıkma nedenlerini inceleyelim.

3

FARKLI BAKIŞ AÇILARINI DİNLE

Öğrenci, mahalle sakini, belediye, esnaf gibi farklı kişilerin görüşlerini alalım.

4

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ÜRET

Soruna yönelik mümkün olan çözüm önerilerini belirleyelim.

5

HER ÇÖZÜMÜN GEREKÇESİNİ DEĞERLENDİR

Önerilerin güçlü ve zayıf yönlerini inceleyelim.

6

MÜZAKERE ET

Farklı görüşleri saygıyla dinleyerek tartışalım ve ortak noktalar arayalım.

7

ÖNERİYİ GELİŞTİR

Farklı görüşleri dikkate alarak daha kapsayıcı bir hale getirelim.

8

ORTAK ÇÖZÜME ULAŞ

Uygulanabilir, adil ve kalıcı bir çözümde uzlaşalım.